

АНДРІЯ

Свято святого Андрія відбувалося у формі вечериць. Це свято дівчат та хлопів, пов'язане з вороженням, гаданням долі. По всій Україні був звичай сходитися в навечер'я св. Андрія чи то в домах, чи пізніше — в домівках. Щоб забавитися, поворожити та поспівати. Андріївський Вечір — нагода для дівочих гуртків чи куренів запросити хлоп'ячі гуртки чи курені та спільно весело провести час.

АНДРІЙВСЬКИЙ ВЕЧІР

Ворожіння і ігри

Ворожба має завдання головно вгадати, чи й яке буде парування молодих людей. Деякі з численних способів ворожби.

Тарілки або миски

Стіл накритий вишиваним обрусом. На столі розкладені тарілки, на яких предмети, які мають різне значення (до цього списку можна додати інші предмети і списати наперед їх значення:

барвінок	– молодиця або дівчина
голка	– кравець або кравчиня
шило	– швець або швачка
хліб	– багатий молодий або багата молода
коробочка	– убога молода або убогий хлопець
келішок	– пияк або пиячка
гріш	– багатий та скупий
олівець	– професор або письменник
карти	– розтратник, картограй
перстень	– скоре весілля

Хлопець або дівчина голоситься до ворожби. Стає плечима до столу. Ворожка тарілки повертає догори дном і їх переставляє, щоб ані одна тарілка не стояла на своїм попереднім місці. Очевидно, всі трілки мусять бути однакові. Підходить той, що має собі ворожити, підносить тарілку і читає свою долю.

Виливання воску

Розтопи віск у посудині, вилий віск на холодну воду. Коли віск застигне, піднеси його та відверни. Там можнеш побачити різні візерунки, а навіть постаті. Відчитай ворожіння із того, що з воску відбилося. До такого ворожіння добре запросити когось із старших (батьків або виховників), щоб об'яснив різні форми вилятого воску.

Вилиту форму воску також можна тримати між свічкою і стіною і читати форму, яку тинь його кидає на стіну.

Апостол Андрій Первозваний

Апостоли — це учні Христа. Вони поширювали Ісусову науку між різними народами світу. Тому Христову Церкву називають апостольською. Св. Андрій був одним із перших серед апостолів, який пристав на пропозицію Христа і став Його учнем, тому називаємо його *Первозваним*.

Св. Андрій працював в південній Скіфії (теперішній Крим), серед грецьких колоністів. Мабуть, на підставі відомостей, взятих із грецьких джерел, автор українського *Початкового літопису* створив легенду про перебування св. Андрія на київських горах та про благословення місця під столицю нової держави — Києва. Місто Київ стало першим центром християнства на сході Європи.

Св. Андрій поніс мученицьку смерть в місті Патрай, що в Греції. На смерть засудив його римський намісник Егей. Св. Андрія прибили до скісного хреста, на якому він помер через три дні.

Андрій Первозваний — християнський святий, але звичаї і обряди цього дня мають стародавній, дохристиянський характер. З давніх-давен на "Андрія" дівчата ворожать. Звичайно, це відбувається жартома, але у глибині душі кожна дівчина вірить, що "андрієва ніч" допоможе їй пізнати свою долю.

Печення балабушків

Балабушки – невеликі круглі тісточки з білої муки. Коли балабушки спечуться, кожна дівчина зазначає свою балабушку кольоровою ниткою.

Розкласти балабушки рядком, впустити до кімнати пса, що вже цілий день нічого не їв. Отже голодний пес вирішує долю. Котру балабушку пес перший вхопить, того власниця перша вийде заміж, а як котрусь не зачепить — її власниця залишиться дівувати. А чію балабушку пес лишень надкусить, її власниця буде покинена хлопцем.

До пари?

В мисочку насипати насіння. Набрати жменю цього насіння і якщо їх є 'до пари' це віншує весілля.

Чи зійдуться?

На миску з водою пустити дві голки, або лущинки горіха (можна зі засвіченими свічками в них) та ворожити з того, чи вони зійдуться чи потонуть.

Приготування калити

Калита — круглий корж з маком і медом, зверху прибраний сухими вишнями, родзинками. В середині калити є дірка. Калита значить сонце, яке з осінню хочуть 'з'їсти' злі сили.

● У ніч під Андрія хлопці мають найбільші права — єдина ніч у році, коли парубкам за бешкети люди вибачають. У цю ніч "хлопців, як чорта — не встережеш!" (Це подібне на бешкетування на Галовін).

Складники:

6 гор. борошна
12 ложок молока
3 яйця
3 ложки меду
3 ложки маку
3 ложки масла
1 гор. цукру
ложечка соди
3-5 волоських горіхів
Замішати тісто на корж та випікти.

Кусати калиту

Прив'яжи до калити червону стрічку, один кінець якої довший, щоб можна було підтягувати вгору. Біля калити стоїть вартовий, пан Калетинський, який тримає довший кінець стрічки.

Хлопці підходять до калити по одному і кожний старається вкусити калиту, інші стараються його за той час розсмішити.

Якщо хлопець, що пробує вкусити калиту, не засміється, він має право скакати до калити. Але тільки він скочить — пан Калетинський підтягає стрічку вгору.

Того, що вкусить калиту, звать Андрієм і він має почесне місце в той вечір. Коли калити ніхто не вкусить, її можна зняти і поділити поміж присутніми.

Інші ворожіння на Андріївський вечір можна знайти в Юнаку (ч. 3/2000, ст.17)